

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2026. № 3. ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.142>

УДК 330.34:658.14:338.45

В. В. Нагорний,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5551-4779>

Т. А. Гуцул,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1826-240X>

Н. М. Суліма,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3852-7989>

А. О. Опанасенко,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-4583-2006>

**ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦТВОМ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

V. Nahorny,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

T. Gutsul,

PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Department of Economics, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

N. Sulima,

PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Department of Economics, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

A. Opanasenko,

PhD student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

INTEGRATION OF ECONOMIC AND INNOVATIVE POTENTIAL IN ENTREPRENEURSHIP MANAGEMENT TO ENSURE SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Метою статті є визначення значущості та специфіки інтеграції економічного та інноваційного потенціалу в управлінні підприємництвом для забезпечення сталого розвитку. У результаті проведеного дослідження встановлено, що ізольоване функціонування економічного та інноваційного потенціалів не забезпечує довгострокової стійкості бізнесу. Доведено, що їх інтеграція формує синергетичний ефект, за якого економічні ресурси створюють основу для інноваційної діяльності, а інновації підвищують ефективність використання ресурсів і зміцнюють конкурентні позиції підприємств. Крім того, така структура трансформує традиційне розуміння економічної ефективності, орієнтуючи його на довгострокову відтворюваність капіталу та формування стійкого доходу. Результатом дослідження стало виділення структурного каркаса управління підприємництвом, що базується на розширеній моделі сталого розвитку, концептуальні засади якої вперше системно сформульовано у доповіді Our

Common Future. Зокрема, мова йде про чотирирівніну модель (економічний, соціальний, екологічний та інноваційний виміри), що дозволяє розглядати інноваційний компонент як системоутворюючий чинник, що забезпечує динамічний цикл розвитку підприємництва. Автори звертають увагу на той факт, що інтеграція економічного та інноваційного потенціалів є методологічною основою запропонованого структурного каркаса, тоді як чотирирівніна модель сталого розвитку — його концептуальною рамкою. Практичний аналіз наявних прикладів підтвердив, що інтеграція економічного й інноваційного потенціалів сприяє: формуванню довгострокових конкурентних переваг; підвищенню інноваційної стійкості бізнесу; розвитку людського капіталу та соціальної інклюзивності; досягненню екологічної нейтральності та переходу до принципів циркулярної економіки. Цінність окресленого дослідження полягає у доведеності того факту, що новий погляд на підприємницький розвиток певних суб'єктів, їх об'єднань або цілих регіонів полягає у здатності поєднувати ресурсну базу з інноваційними здібностями в межах єдиної управлінської системи, орієнтованої на довгострокову стійкість та збалансування економічних, соціальних і екологічних цілей.

The aim of the article is to determine the significance and specifics of integrating economic and innovative potential in entrepreneurship management to ensure sustainable development. As a result of the conducted research, it was established that the isolated functioning of economic and innovative potentials does not ensure long-term business sustainability. It has been demonstrated that their integration creates a synergistic effect, in which economic resources provide the foundation for innovative activities, while innovations enhance resource efficiency and strengthen the competitive positions of enterprises. Moreover, such a structure transforms the traditional understanding of economic efficiency, directing it toward long-term capital reproduction and sustainable income generation. The study resulted in the identification of a structural framework for entrepreneurship management based on an expanded model of sustainable development, the conceptual foundations of which were first systematically formulated in the report

Our Common Future. Specifically, this refers to a four-dimensional model (economic, social, environmental, and innovative dimensions), which allows the innovative component to be considered as a system-forming factor that ensures the dynamic cycle of entrepreneurship development. The authors emphasize that the integration of economic and innovative potentials serves as the methodological basis of the proposed structural framework, while the four-dimensional sustainable development model provides its conceptual framework. Practical analysis of existing examples confirmed that the integration of economic and innovative potentials contributes to: the formation of long-term competitive advantages; increased innovation resilience of businesses; development of human capital and social inclusivity; achievement of ecological neutrality and transition toward circular economy principles. The value of this study lies in demonstrating that a new perspective on entrepreneurial development for certain entities, associations, or entire territories consists in the ability to combine a resource base with innovative capabilities within a unified management system focused on long-term sustainability and the balancing of economic, social, and environmental goals.

Ключові слова: управління підприємницьким потенціалом регіонального розвитку: підприємницький потенціал, управління, підприємництво, регіональний розвиток, економічний потенціал, інноваційний потенціал, інноваційні рішення, децентралізація, диджиталізація, ефективність, інвестиції, інновації, сталий розвиток.

Keywords: management of entrepreneurial potential in regional development; entrepreneurial potential; management; entrepreneurship; regional development; economic potential; innovative potential; innovative solutions; decentralization; digitalization; efficiency; investment; innovation; sustainable development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний економічний розвиток країн та ефективне управління підприємницьким потенціалом регіонального розвитку значною мірою визначається здатністю підприємців ефективно

інтегрувати свій економічний та інноваційний потенціал. У межах такої інтеграції підприємницька діяльність, яка раніше мала здебільшого спекулятивний характер, трансформується в каталізатор збалансованого економічного зростання, оскільки вона не лише створює нові робочі місця та сприяє поширенню технологій, а й формує умови для підвищення ефективності виробничих процесів, забезпечуючи довгострокову стійкість економіки. Наприклад, впровадження українськими стартапами, такими як компанії SoftServe та ELEKS, технологій автоматизації виробництва (зокрема, рішень на базі Industrial IoT та роботизованих конвеєрних систем) та цифрових платформ для управління ланцюгами постачання (зокрема, ERP-системи класу SAP S/4HANA та сервіси прогнозної аналітики на основі штучного інтелекту) у період 2021–2024 років сприяло зниженню операційних витрат на 15–20% та одночасному створенню нових робочих місць у регіональних промислових центрах України. Водночас окреслена інтеграція не одномоментна, а тривала. Вона відбувається виключно через якісно нові підходи до управління підприємством, що ґрунтуються на прагненні до економічної ефективності, екологічної відповідальності, соціальної справедливості та інноваційному розвитку суспільства. Лише за таких умов підприємці, здатні поєднувати фінансові ресурси, інтелектуальний капітал і технологічні інновації, демонструють стійкість до зовнішніх ризиків та забезпечують довгострокову конкурентоспроможність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми управління підприємством для забезпечення його сталого розвитку через призму теорії потенціалів досліджували такі науковці, як Квасній Л.Г. [3], Березін О.В., Плотник О.Д. [1], Гаєвська Л.М. [2]. Разом із тим, основна проблема полягає в тому, що наявні дослідження здебільшого зосереджені на інноваційному та економічному потенціалах окремого підприємства. У результаті поза увагою залишаються особливості інтеграції цих потенціалів в управлінні фізичними особами-підприємцями та суб'єктами підприємства, які функціонують у межах інноваційних екосистем і підприємницьких мереж, що є важливим для забезпечення сталого розвитку.

Таким чином, актуалізується потреба у формуванні комплексного підходу до інтеграції економічного та інноваційного потенціалу в управлінні підприємництвом, який би враховував не лише специфіку підприємства як організаційної структури, а й синергію потенціалів різних суб'єктів і форм підприємницької взаємодії.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Відтак, метою статті є визначення значущості та специфіки інтеграції економічного та інноваційного потенціалу в управлінні підприємництвом для забезпечення його сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У науковій літературі [1-4; 6] виділяються різні типи потенціалів щодо господарської діяльності, яку здійснюють фізичні та юридичні особи (зокрема виробничий, фінансовий, кадровий, інвестиційний, маркетинговий, інтелектуальний, організаційний тощо). Кожен із них відіграє важливу роль у забезпеченні функціонування таких суб'єктів [3]. Водночас саме економічний та інноваційний потенціали є визначальними для управління підприємництвом, оскільки формують ресурсну основу діяльності та забезпечують здатність до оновлення, адаптації й довгострокового розвитку.

Економічний потенціал підприємництва у науковій літературі визначається з різних поглядів, а саме:

- як «сукупність усіх форм ресурсного забезпечення та характеру його використання» (Квасній Л.Г. [3]);
- як «здатність підприємства забезпечити отримання стабільного прибутку на основі задоволення потреб споживачів, за внутрішніх та зовнішніх обмежень з урахуванням можливості розвитку підприємства» (Березін О.В., Плотник О.Д. [1]);
- як «ефективне використання сукупних можливостей, ресурсів та резервів підприємства для досягнення максимально досяжного стану економічної системи» (Орехова А.І. [6]).

Фактично, аналіз змісту наявних визначень дозволяє розглядати такий потенціал як сукупність ресурсів, здатних забезпечувати створення доданої

вартості, прибутковості, а відтак і конкурентоспроможності на ринку. Крім того, етимологічно цей термін походить від грецького *oikonomikos* — «управління домогосподарством», що у сучасному підприємстві трансформується у здатність ефективно організовувати ресурси для досягнення стратегічних цілей і забезпечення економічної стійкості.

Інноваційний потенціал підприємництва у науковій літературі також не має усталеного визначення. Зокрема, він розглядається як:

- «сукупність усіх наявних внутрішніх ресурсів, наявних і прихованих можливостей, які використовуються для ефективного функціонування підприємства у мінливому зовнішньому середовищі» (Маслак О.І., Смірнова Д.М. [4]);
- «взаємодія усіх потенціалів підприємства: інтелектуального, матеріального, науково-технічного тощо» (Гаєвська Л.М. [2]).

Аналіз наведених підходів дозволяє трактувати інноваційний потенціал як здатність підприємців створювати, впроваджувати та масштабувати нові продукти, послуги, технології та управлінські практики, що забезпечують підвищення ефективності бізнес-процесів і адаптацію до змін ринкового середовища. Термін «інновація» має латинське коріння (*innovatio* — «оновлення, зміна»), що у контексті підприємництва означає систематичне оновлення виробничого, технологічного та управлінського потенціалу з метою формування конкурентних переваг.

Враховуючи зміст визначень, зауважимо, що ізольоване функціонування економічного та інноваційного потенціалів не забезпечує довгострокової стійкості бізнесу, оскільки кожен із них окремо не формує повного циклу розвитку підприємництва — від відтворення ресурсів до їх якісного оновлення. Так, економічний потенціал окремо забезпечує ресурсну базу, але без інноваційного оновлення ці ресурси з часом знецінюються, а бізнес втрачає адаптивність до змін ринку. Інноваційний потенціал дозволяє генерувати нові технології чи продукти, але без стабільної економічної основи та інвестицій ці інновації неможливо масштабувати, і вони ризикують залишитися точковими рішеннями. Разом з тим інтеграція таких потенціалів забезпечує доволі специфічне поєднання ресурсів з інноваційними

здібностями (див. табл. 1), яке дозволяє: оптимізувати виробничі та управлінські процеси та створювати умови для сталого розвитку регіонів (наприклад, підприємці не тільки нарощують власну конкурентоспроможність, а й формують мультиплікативний ефект на регіон — зростання зайнятості, розвиток суміжних секторів, підвищення рівня освіти та інфраструктури) [5].

Таблиця 1. Специфіка інтеграції економічного та інноваційного потенціалу в управлінні підприємництвом

Інтеграційні складники	Економічний потенціал підприємництва	Інноваційний потенціал підприємництва
Специфіка	Здатність ефективно організовувати ресурси для досягнення стратегічних цілей	Здатність створювати, впроваджувати та масштабувати нові продукти, послуги, технології та управлінські практики
Результат	Підвищення прибутковості, оптимізація ресурсів, підвищення конкурентоспроможності	Впровадження інновацій, підвищення ефективності бізнес-процесів, адаптація до технологічних та ринкових змін
Складники	Фінансові ресурси, матеріальні ресурси, трудовий та інтелектуальний капітал, виробничі потужності	Науково-технічні розробки, інноваційні технології, цифрові платформи, управлінські методики, людський інтелектуальний капітал
Можливості	Перехід до довгострокової стійкості підприємства, соціальної відповідальності та екологічної безпеки	Впровадження сучасних управлінських практик, цифрових платформ, стратегічного планування та інноваційного розвитку
Умови	Нові погляди на економічну ефективність, інноваційну стійкість, соціальну відповідальність та екологічність. Новий погляд на конкурентоспроможність	

Джерело: сформовано на основі [1; 3-4; 8]

Внаслідок процесу окресленої інтеграції економічні ресурси формують основу для інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, тоді як інновації підвищують ефективність використання наявних ресурсів, посилюють адаптивність бізнесу та зміцнюють довгострокову конкурентоспроможність. При цьому важливі [5; 8]:

- ▶ Новий погляд на економічну ефективність.
- ▶ Новий погляд на інноваційну стійкість.
- ▶ Новий погляд на соціальну відповідальність.

- Новий погляд на екологічність.

Зауважимо, визначений підхід забезпечує перехід до розвитку бізнесу у межах прагнення до стійкості, концептуальні засади якої вперше системно викладені у доповіді Our Common Future (World Commission on Environment and Development, 1987). Хоча інновації в цьому документі не були виокремлені як окремий вимір, у ньому закладено ідею технологічного оновлення, диджиталізації, структурної трансформації економічних систем та підвищення ресурсоефективності, що дозволяє розширити класичну триєдину модель сталості та через структурний базис інтегрувати її в управлінську практику підприємництва (рис. 1).

<i>(Pt)</i> поточний потенціал підприємства на етапі <i>t</i> (економічний, соціальний, екологічний)		<i>(It)</i> інноваційні дії на етапі <i>t</i>	
Вимір 1.	Вимір 2.	Вимір 3.	Вимір 4.
Економічний. Специфіка: розвиток довгострокової економічної стійкості → забезпечення відтворення капіталу → формування стабільного потоку доходу → підтримка продуктивності ресурсів і конкурентоспроможності → перехід до диверсифікованих джерел доходів та максимальної фінансової відповідальності.	Соціальний. Специфіка: розвиток людського капіталу → забезпечення гідних умов праці та соціальної захищеності → формування соціального капіталу й довіри в підприємницьких мережах → підтримка місцевих громад і соціального партнерства → перехід до соціальної рівності та інклюзивності	Екологічний. Специфіка: розвиток раціонального використання ресурсів → забезпечення екологізації діяльності → підтримка впровадження ресурсоощадних і низьковуглецевих технологій → перехід до принципів циркулярної економіки та екологічної нейтральності.	Інноваційний. Специфіка: безперервний технологічний та організаційний розвиток → забезпечення цифровізації бізнес-процесів → формування інноваційної культури та ініціативності → підтримка інтеграції науки, освіти та бізнесу → перехід до інноваційної стійкості до ринкових змін.

Рис. 1. Структурний базис в управлінні підприємництвом для забезпечення сталого розвитку*

Примітка */стрілки (→) означають логічну послідовність та причинно-наслідковий зв'язок між елементами моделі. Тобто кожен наступний етап є результатом або наслідком попереднього.

Джерело: сформовано на основі [5; 8]

Зауважимо, що у цьому контексті йдеться про (див. табл. 2): систему стратегічного та операційного управління діяльністю суб'єктів підприємництва у певному регіоні; загальну концепцію управління підприємством, орієнтовану на ініціативність, інноваційність і прийняття ризику; а також практику інтеграції економічних, соціальних та екологічних цілей у процесі прийняття управлінських рішень. Це особливо актуально в умовах децентралізації, коли місцеві органи влади отримують більшу автономію для підтримки підприємців, що дозволяє їм стимулювати інновації та адаптувати регіональні стратегії розвитку до локальних потреб.

Новий підхід до економічної ефективності у підприємницькому контексті передбачає, що управлінські рішення виходять за межі короткострокових фінансових показників та враховують стійкі джерела доходу (довгострокові контракти, ліцензійні платежі, підписки на сервіси, повторювані продажі продуктів) і їх мультиплікативний ефект, що стимулює регіональний розвиток через створення робочих місць та зростання доходів суміжних секторів. Практичне підтвердження цього підходу спостерігається у технологічних компаній Київської та Львівської областей (Railsware, Ajax Systems, GlobalLogic, Ciklum, EPAM Systems та учасники ІТ-кластеру м. Львова), де стійкі джерела доходу формують стабільний фінансовий потік та посилюють економіку регіону. Зокрема, у Львові кількість підприємців та працевлаштованих у tech-галузі зросла з ≈ 192 у 2015 р. до ≈ 599 у 2023 р., що свідчить про значне розширення ІТ-екосистеми та суміжних секторів послуг і освіти. Подібна тенденція спостерігається і у Київській агломерації, де високий попит на ІТ-фахівців сприяє розвитку приватних навчальних програм, технічних курсів та стартап-акселераторів.

Таблиця 2. Специфіка інтеграції економічного та інноваційного потенціалу в управлінні підприємництвом

Основа інтеграції	Специфіка інтеграції потенціалів	Основні ознаки інтеграції економічного та інноваційного потенціалів	Результати інтеграції
Локальні блоки — формуються за доповіддю Комісії Брундтланд			Система стратегічного та операційного управління діяльністю суб'єктів підприємництва а у певному регіоні. Загальна концепція управління підприємництвом
Новий погляд на економічну ефективність	Важливе не просто раціональне використання ресурсів і підвищення прибутковості, а базування окреслених процесів на потоці доходу Хікса-Ліндаля	- Використання стійких джерел доходу. - Мультиплікативний ефект для регіональної економіки - Орієнтація на довгострокову прибутковість та стійкість підприємства	
Новий погляд на інноваційну стійкість	Важлива здатність підприємців активно створюють умови для виникнення інновацій, інтегруючи їх в управління, виробництво, логістику та маркетинг	- Впровадження цифрових платформ та аналітичних систем - Використання IoT, Big Data, AI для оптимізації процесів - Партнерства з освітніми та науковими установами для підготовки кадрів, досліджень та розробок.	
Новий погляд на соціальну відповідальність	Важливе не лише створення робочих місць, а розвиток персоналу та підтримка місцевих громад	- Програми навчання та перекваліфікації персоналу - Підтримка локальних ініціатив та інфраструктури - Створення умов для підвищення добробуту регіону	
Новий погляд на екологічну орієнтацію	Важлива не класична мінімізація негативного впливу на довкілля, а екологічна нейтральність.	- Використання енергоефективних та «зелених» технологій - Реалізація рішень циркулярної економіки та перероблювання ресурсів - Впровадження інноваційних методів зменшення викидів та відходів	
Інтегрований блок — формується за наявності всіх локальних блоків			Практика інтеграції економічних, соціальних та екологічних цілей при прийнятті управлінських рішень.
Новий погляд на конкурентоспроможність	Унікальне поєднання ресурсної бази та інноваційних здібностей підприємства	- Інтеграція економічного та інноваційного потенціалу - Підвищення гнучкості та адаптивності підприємства - Забезпечення стабільності позицій на ринку та розвитку через сталий розвиток	

Джерело: сформовано на основі [1-2; 4-5; 8]

Таким чином, інтеграція стійких економічних джерел доходу із регіональною підприємницькою активністю демонструє ефективний механізм стимулювання сталого розвитку регіонів. Узагальнено цей підхід можна виразити алгоритмом (де (→) означають логічну послідовність та причинно-наслідковий зв'язок між елементами моделі):

$$\text{СД} + \text{АП} \rightarrow \text{СФП} \rightarrow \text{РМ} + \text{РС} \rightarrow \text{ПКБ} \rightarrow \text{СРР}, \quad (1);$$

де: СД – стійкі джерела доходу (довгострокові контракти, ліцензії, підписки, повторювані продажі); АП – активність підприємства у регіоні; СФП – стабільний фінансовий потік; РМ – створення робочих місць; РС – розвиток суміжних секторів; ПКБ – підвищення конкурентоспроможності бізнесу; СРР – стимулювання сталого розвитку регіонів.

Новий підхід до інноваційної стійкості передбачає, що підприємці не очікують змін, а активно створюють умови для виникнення та масштабування інновацій та інноваційних рішень у всіх ключових процесах: управлінні, виробництві, логістиці та маркетингу. Практичним підтвердженням є діяльність компаній AgroPortal та UkrAgroConsult у Київській і Львівській областях, які впроваджують цифрові платформи, IoT-технології та аналітичні системи для оптимізації агропроцесів [2; 4]. Такі підприємницькі структури формують екосистему системної інноваційної активності, де інновації постійно генеруються, інтегруються у виробничі та управлінські процеси та масштабуються.

Це забезпечує довгострокову конкурентоспроможність бізнесу та стимулює стійкий розвиток регіону, демонструючи практичний ефект інтеграції інноваційного потенціалу з економічною та соціальною складниками. Узагальнено цей підхід можна виразити алгоритмом:

$$\text{УІ} + \text{ІКП} \rightarrow \text{ГІМ} \rightarrow \text{ПЕБ} \rightarrow \text{ДКП} \rightarrow \text{СРР}, \quad (2);$$

де: УІ – створення умов для інновацій; ІКП – інтеграція у ключові процеси (управління, виробництво, логістика, маркетинг); ГІМ – постійна генерація та масштабування інновацій; ПЕБ – підвищення ефективності бізнес-процесів;

ДКП – довгострокова конкурентоспроможність підприємства; СРР – стимулювання стійкого розвитку регіону.

Новий підхід до соціальної відповідальності підприємництва передбачає, що підприємці враховують не лише кількість створених робочих місць, а й якість та стійкість соціального впливу на працівників і місцеві громади. Це включає розвиток персоналу через навчання, підвищення кваліфікації та створення умов для професійного росту, а також підтримку громад через освітні проєкти, соціальні ініціативи та розвиток інфраструктури. Практичним прикладом є діяльність компанії Kernel, яка розвиває Open AgriTech University — платформу для підготовки фахівців агросектору. Студенти отримують як теоретичну підготовку, так і оплачувану практику з доступом до сучасних технологій та перспективою працевлаштування, що забезпечує помітний соціальний ефект: підвищення кваліфікації місцевого персоналу та збільшення кількості конкурентоспроможних спеціалістів у регіоні.

Узагальнено цей підхід можна виразити алгоритмом:

$ІІ+ОСІ\rightarrowПКР\rightarrowЗСК\rightarrowФКС\rightarrowСРР,$ (3);

де: ІІ – інвестиції у персонал; ОСІ – освітні та соціальні ініціативи; ПКР – підвищення кваліфікації та професійного розвитку працівників; ЗСК – зміцнення соціального капіталу та довіри у громадах; ФКС – формування конкурентоспроможних спеціалістів; СРР – стимулювання сталого розвитку регіону.

Новий підхід до екологічної орієнтації підприємництва передбачає прагнення до екологічної нейтральності шляхом впровадження інноваційних рішень у виробничі та управлінські процеси, практик циркулярної економіки, повторного використання ресурсів, відновлюваної енергії та «зелених» технологій. Такий підхід дозволяє підприємствам поєднувати економічну ефективність із екологічною стійкістю, що є ключовим принципом сталого

розвитку. Практичним прикладом є діяльність UDP Renewables на території Київської, Житомирської та інших областей, де компанія розвиває великі сонячні та вітрові електростанції. У 2023 р. компанія виробила близько 969 млн кВт·год «зеленої» електроенергії, що забезпечило екологічно чисте електропостачання приблизно для 500 000 домогосподарств у цих регіонах. При цьому прямі викиди парникових газів практично відсутні, що демонструє ефективність екологічно нейтрального підходу до виробництва енергії та його внесок у стійкий розвиток відповідних регіональних економік.

Узагальнено підхід до екологічної орієнтації підприємництва можна представити алгоритмом:

$$IT + ПЦЕ \rightarrow ЗВ \rightarrow БЕЕС \rightarrow ЕН \rightarrow СРР, \quad (4);$$

де: IT – інноваційні та «зелені» технології; ПЦЕ – практики циркулярної економіки та повторного використання ресурсів; ЗВ – зменшення шкідливих викидів та відходів; БЕЕС – баланс між економічною ефективністю та екологічною стійкістю; ЕН – досягнення екологічної нейтральності; СРР – сприяння сталому розвитку регіону та збереженню природних ресурсів.

Інтеграція економічного та інноваційного потенціалу передбачає поєднання всіх локальних блоків (економічна ефективність, інноваційна стійкість, соціальна відповідальність, екологічна орієнтація) у єдину систему управління підприємством, де рішення у одній сфері узгоджуються з іншими, забезпечуючи баланс між економічною, соціальною та екологічною складовими як локального так і регіонального розвитку. Ця інтеграція формує новий погляд на розвиток, що передбачає, що підприємці формують унікальне поєднання ресурсної бази та інноваційних здібностей, орієнтоване на довгострокову стійкість. Узагальнено це можна виразити алгоритмом:

$$СДД + ІП + СО + ЕО \rightarrow ДСБ \rightarrow СРР, \quad (5);$$

де: СДД – стійкі економічні джерела доходу (довгострокові контракти, ліцензії, підписки, повторювані продажі); ІП – інноваційний потенціал (генерація, масштабування та інтеграція інновацій у ключові процеси); СО –

соціальна відповідальність (інвестиції у персонал, освітні та соціальні ініціативи); ЕО – екологічна орієнтація (інноваційні та «зелені» технології, циркулярна економіка, екологічна нейтральність); ДСБ – довгострокова стійкість бізнесу (ефективне використання ресурсів, протидія руйнівним впливам, розвиток підприємства); СРР – сталий розвиток регіону (економічний, соціальний та екологічний прогрес території).

Фактично, за інтеграції економічного та інноваційного потенціалу розвиток певного регіону оцінюється не через короткострокові фінансові показники (такі як ціни на продукти), а через здатність суб'єктів підприємництва залучати інвестиції, зберігати свої функціональні властивості, ефективно використовувати ресурси, протидіяти руйнівним зовнішнім впливам та розвиватися протягом тривалого часу.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У результаті проведеного дослідження встановлено, що ізольоване функціонування економічного та інноваційного потенціалів не забезпечує довгострокової стійкості бізнесу. Доведено, що їх інтеграція формує синергетичний ефект, за якого економічні ресурси створюють основу для інноваційної діяльності, а інновації підвищують ефективність використання ресурсів і зміцнюють конкурентні позиції підприємств. Крім того, така структура трансформує традиційне розуміння економічної ефективності, орієнтуючи його на довгострокову відтворюваність капіталу та формування стійкого доходу.

Результатом дослідження стало виділення структурного базису управління підприємством, що базується на розширеній моделі сталого розвитку, концептуальні засади якої вперше системно сформульовано у доповіді Our Common Future. Зокрема, мова йде про чотиривимірну модель (економічний, соціальний, екологічний та інноваційний виміри), що дозволяє розглядати інноваційний компонент як системоутворюючий чинник, що забезпечує динамічний цикл розвитку підприємства.

Автори звертають увагу на той факт, що інтеграція економічного та інноваційного потенціалів є методологічною основою запропонованого структурного каркаса, тоді як чотиривимірна модель сталого розвитку — його концептуальною рамкою. При цьому практичний аналіз наявних прикладів підтвердив, що інтеграція економічного й інноваційного потенціалів сприяє: формуванню довгострокових конкурентних переваг; підвищенню інноваційної стійкості бізнесу; розвитку людського капіталу та соціальної інклюзивності; досягненню екологічної нейтральності та переходу до принципів циркулярної економіки.

Цінність окресленого дослідження полягає у доведеності того факту, що новий погляд на підприємницький розвиток певних суб'єктів, їх об'єднань або цілих регіонів полягає у здатності поєднувати ресурсну базу з інноваційними здібностями в межах єдиної управлінської системи, орієнтованої на довгострокову стійкість та збалансування економічних, соціальних і екологічних цілей.

Перспективи подальших досліджень у цьому контексті полягають у поглибленому вивченні механізмів інтеграції економічного та інноваційного потенціалів для підвищення ефективності управління підприємством.

Література

1. Березін О.В., Плотник О.Д. Економічний потенціал аграрних підприємств: механізми формування та розвитку. Полтава: Інтер Графіка. 2012. 221 с.
2. Гаєвська Л.М. Інноваційний потенціал підприємства та його оцінка. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 15. С. 192-196.
3. Квасній Л.Г. Антикризове управління економічним потенціалом. *Бізнес Інформ*. 2012. № 5. С. 248–250.
4. Маслак О.І., Смірнова Д.М. Інноваційний потенціал підприємства: ключові фактори впливу в умовах невизначеності. *Економічний простір*. 2024. № 196. С. 61-66.

5. Петролюк Ю., Гребенюк Н. Сталий розвиток як стратегічна перевага для підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-148>

6. Орехова А.І. Економічний потенціал підприємства: сутнісні характеристики та структуризація. *Економіка і суспільство*. 2018. № 17. С. 308-313.

7. Chukurna O, Tardaskina T, Chaikovska M, Nitsenko V., Tolkachova H., Kholostenko Y. Methodological principles of forming a marketing gtm strategy for an it product in the digital economy. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2025. № 5. С. 162-167.

8. Хаустова В.Є., Омаров Ш.А. Концепція сталого розвитку як парадигма розвитку суспільства. *Проблеми економіки*. 2018. № 1. С. 265-273.

References

1. Berezin, O.V., and Plotnyk, O.D. (2012), *Ekonomichnyy potentsial ahrarnykh pidpryyemstv: mekhanizmy formuvannya ta rozvytku* [Economic potential of agricultural enterprises: mechanisms of formation and development], Inter Graphics. Poltava, Ukraine.

2. Gaevska, L.M. (2017). "Innovative potential of an enterprise and its assessment", *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, vol. 15, pp. 192-196.

3. Kvasniy, L.G. (2012), "Anti-crisis management of economic potential", *Biznes Inform*, vol. 5, pp. 248–250.

4. Maslak, O.I., and Smirnova, D.M. (2024), "Innovative potential of the enterprise: key factors of influence in conditions of uncertainty", *Ekonomichnyy prostir*, vol. 196, pp. 61-66.

5. Petrolyuk, Yu., and Grebenyuk, N. (2024), "Sustainable development as a strategic advantage for an enterprise", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 68. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-148>

6. Orekhova, A.I. (2018), "Economic potential of the enterprise: essential characteristics and structuring", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 17, pp. 308-313.

7. Chukurna, O, Tardaskina, T, Chaikovska, M, Nitsenko, V., Tolkachova, H., and Kholostenko, Y. (2025), "Methodological principles of forming a marketing gtm strategy for an it product in the digital economy", *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, vol. 5, pp. 162-167.

8. Khaustova, V.E., and Omarov, Sh.A. (2018), "The concept of sustainable development as a paradigm of social development", *Problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 265-273.

Отримано редакцією журналу / Received: 03.03.26

Прорецензовано / Revised: 11.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26